

Møteinnkalling

Utvalg

Utvalg for oppvekst

Dato

28.11.2023 kl. 18:00

Sted

Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall må meldes på e-post:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Julemat kl. 17.00

Presentasjoner

- Resultater Nasjonale prøver
- Finansiering av barnehagesektoren
- Kunnskapsgrunnlaget Temaplan Bærekraftig boligutvikling.

Sakskart

Saker til behandling

27/23 21/00273-120 Godkjenning av protokoll 31.10.2023

28/23 23/05134-1 Et stabilt og likeverdig helsestasjonstilbud i Asker sør

29/23 23/18718-1 Barn og unges talsperson i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

30/23 23/20894-1 Valg av kommunens representant til samarbeidsutvalg i grunnskolene i Asker kommune

31/23 23/20398-2 Høring - forslag til endring i privatskoleloven

Referatsaker

Asker, 15.11.2023
Elisabeth Holter-Schøyen
Leder i utvalg for oppvekst

Møteprotokoll

Utvalg for oppvekst

Dato	Tid	Sted
28.11.2023	18:00 – 21.20	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Elisabeth Holter-Schøyen.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder i utvalg	Elisabeth Holter-Schøyen (V)	
Nestleder	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Simen Sandelien (H)	
Utvalgsmedlem	Marcus Riley Nafstad (H)	
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	
Utvalgsmedlem	Åge Rasmussen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge Stenberg Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Rikke Sjølander (FrP)	
Utvalgsmedlem	Marie Østensen (A)	
Utvalgsmedlem	Paal Steine (MDG)	
Utvalgsmedlem	Anne Høie Guettler (SV)	Til kl. 20.25, tom. sak 29/23.

Forfall:

Administrasjonen Direktør Kai Erik Lund

Protokollfører Hilde Haugstad

Det var ingen merknader til innkalling og habilitet.
Møtet ble satt med 11 medlemmer.

Saksliste

Side

Saker til behandling

[27/23](#) 21/00273-120 Godkjenning av protokoll 31.10.2023 3

[28/23](#) 23/05134-1 Et stabilt og likeverdig helsestasjonstilbud i Asker sør 3

[29/23](#) 23/18718-1 Barn og unges talsperson i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune 5

[30/23](#) 23/20894-1 Valg av kommunens representant til samarbeidsutvalg i grunnskolene i Asker kommune 6

[31/23](#) 23/20398-2 Høring - forslag til endring i privatskoleloven 8

Referatsaker

Saker til behandling

27/23 Godkjenning av protokoll 31.10.2023

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	27/23

Leders forslag til vedtak:

1. Protokoll fra utvalg for oppvekst 31.10.2023 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra utvalg for oppvekst 31.10.2023 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

28/23 Et stabilt og likeverdig helsestasjonstilbud i Asker sør

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	28/23

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Endret organisering av helsestasjonstilbudet i Asker sør innføres tidlig i 2024.
2. Innbyggere som tidligere var knyttet til Hurum helsestasjon på Filtvet sør i Asker kommune, får et tilgjengelig og likeverdig tilbud ved helsestasjonen på Midtbygda i Røyken.

Behandling

Direktør Kai Erik Lund innledet til saken og svarte på spørsmål.

Paal Steine (MDG) fremmet følgende forslag til alternativ innstilling:

1. *For å opprettholde et likeverdig tilbud for Askers innbyggere i søndre del opprettholdes Filtvet helsestasjon. Helsestasjonen tilføres midler slik at den blir styrket og får et robust, kompetent og stabilt fagmiljø.*

Leder Elisabeth Holter-Schøyen (V) fremmet på vegne av V, H og FrP følgende forslag til nytt punkt 3 og 4:

3. *Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak om hvordan sikre god likeverdig tilgang til helsestasjonstjenester for innbyggere som vil ha utfordringer med å benytte tilbudet på Midtbygda grunnet lang og krevende reisevei, som f.eks. skyldes offentlig kommunikasjon. Saken skal som ett mulig tiltak vurdere ambulerende team med helsesykepleier/jordmor, og i tillegg konkretisere hvordan Tofte innbyggertorg kan utvikle gode lavterskeltilbud til barn og deres familier.*
4. *Utvalget ber om orientering om erfaringer etter 1 år.*

Steines (MDG) forslag fikk 3 stemmer og falt (Steine MDG, Østensen A og Høie Guettler SV).

Innstilling punkt 1 og 2 ble vedtatt mot 3 stemmer (Steine MDG, Østensen A og Høie Guettler SV).

Holter-Schøyens (V) forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endret organisering av helsestasjonstilbudet i Asker sør innføres tidlig i 2024.
2. Innbyggere som tidligere var knyttet til Hurum helsestasjon på Filtvet sør i Asker kommune, får et tilgjengelig og likeverdig tilbud ved helsestasjonen på Midtbygda i Røyken.
3. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak om hvordan sikre god likeverdig tilgang til helsestasjonstjenester for innbyggere som vil ha utfordringer med å benytte tilbudet på Midtbygda grunnet lang og krevende reisevei, som f.eks. skyldes offentlig kommunikasjon. Saken skal som ett mulig tiltak vurdere ambulerende team med helsesykepleier/jordmor, og i tillegg konkretisere hvordan Tofte innbyggertorg kan utvikle gode lavterskeltilbud til barn og deres familier.
4. Utvalget ber om orientering om erfaringer etter 1 år.

[Lagre vedtak]

29/23 Barn og unges talsperson i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

Behandling

Rådgiver Elizabeth Lie presenterte saken og svarte på spørsmål.

Innstillingen i 3 punkter ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

[Lagre vedtak]

30/23 Valg av kommunens representant til samarbeidsutvalg i grunnskolene i Asker kommune

Behandlet av

1 Utvalg for oppvekst

Møtedato

28.11.2023

Saksnr.

30/23

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det oppnevnes en valgkomité på 3 medlemmer for valg av kommunens representanter til skolenes samarbeidsutvalg.
2. Valgkomitéen legger frem sin innstilling i Utvalg for oppvekst 16. januar 2024.

Behandling

Elisabeth Holter-Schøyen (V) innledet til saken.

Holter-Schøyen fremmet følgende alternative forslag på vegne av V, H og FrP:

1. *Det oppnevnes en fast representant til Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg på hver av skolene. Det oppnevnes i tillegg vararepresentant til hver skole.*
2. *Følgende valgkomité opprettes for valg av kommunens representanter til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg (SU og SMU):*
3. *Til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg oppnevnes fortrinnsvis de faste medlemmene og vara fra hovedutvalg for oppvekst, deretter faste medlemmer og vara fra kommunestyret.*
4. *Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg oppfordres til å hensynta politisk møtekalender ved fastsettelse av møter.*
5. *Valgkomitéen legger frem sin innstilling i Utvalg for oppvekst 16. januar 2024.*

Innstillingen i 2 punkter ble satt mot forslaget fra Holter-Schøyen (V).

Holter-Schøyens (V) forslag i 5 punkter ble enstemmig vedtatt.

Et samlet utvalg valgte Elisabeth Holter-Schøyen (V), Åge Rasmussen (H) og Marie Østensen (A) til valgkomitéen for SU og SMU.

Vedtak

1. Det oppnevnes en fast representant til Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg på hver av skolene. Det oppnevnes i tillegg vararepresentant til hver skole.

2. Følgende valgkomité opprettes for valg av kommunens representanter til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg (SU og SMU):
Elisabeth Holter-Schøyen (V), Åge Rasmussen (H) og Marie Østensen (A).
3. Til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg oppnevnes fortrinnsvis de faste medlemmene og vara fra hovedutvalg for oppvekst, deretter faste medlemmer og vara fra kommunestyret.
4. Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg oppfordres til å hensynta politisk møtekalender ved fastsettelse av møter.
5. Valgkomitéen legger frem sin innstilling i Utvalg for oppvekst 16. januar 2024.

[Lagre vedtak]

31/23 Høring - forslag til endring i privatskoleloven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	29/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	31/23
3 Formannskapet	05.12.2023	192/23

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 29/23

Innstilling

1. Kommunedirektørens forslag til høringssvar oversendes til Kunnskapsdepartementet.

Behandling

Direktør Kai Erik Lund innledet til saken og svarte på spørsmål.

Innstillingen ble vedtatt mot en stemme (Østensen, A).

Innstilling

1. Kommunedirektørens forslag til høringsvar oversendes til Kunnskapsdepartementet.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

1.	Kommunalsjef Skole Terje Larsen presenterte Resultater Nasjonale prøver.
2.	Kommunalsjef Barnehage Bodil Moe og rådgiver Christine Engh Gunnerud presenterte Finansiering av barnehagesektoren. Rådgiver Frida Blåsternes var også til stede.
3.	Rådgiver Ingrid Blichfeldt presenterte Temaplan Bærekraftig boligutvikling.
4.	Leder Elisabeth Holter-Schøyen (V) og direktør Kai Erik Lund informerte om seminar for utvalget 1. februar.
5.	Direktør Kai Erik Lund informerte om frist for innmelding av spørsmål (til saker) til administrasjonen. Frist er torsdag i uken innen utvalgsmøte. Spørsmål stilt samme dag/under møtet svares ut i neste utvalgsmøte.

Saksframlegg

Arkivsak
21/00273-120

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av
Utvalg for oppvekst

Møtedato
28.11.2023

Godkjenning av protokoll 31.10.2023

Leders forslag til vedtak:

1. Protokoll fra utvalg for oppvekst 31.10.2023 godkjennes slik den foreligger.

1. Sammendrag og konklusjon

Protokoll utvalg for oppvekst 31.10.2023 ligger vedlagt.

Elisabeth Holter-Schøyen
leder i utvalg for oppvekst

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
21/00273

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandlet av
1 Utvalg for oppvekst

Møtedato **Saksnr.**
28.11.2023 27/23

Godkjenning av protokoll 31.10.2023

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 28.11.2023 sak 27/23

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra utvalg for oppvekst 31.10.2023 godkjennes slik den foreligger.

Saksframlegg

Arkivsak
23/05134-1

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandles av
Utvalg for oppvekst

Møtedato
28.11.2023

Et stabilt og likeverdig helstasjonstilbud i Asker sør

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Endret organisering av helsestasjonstilbudet i Asker sør innføres tidlig i 2024.
2. Innbyggere som tidligere var knyttet til Hurum helsestasjon på Filtvet sør i Asker kommune, får et tilgjengelig og likeverdig tilbud ved helsestasjonen på Midtbygda i Røyken.

1. Sammendrag og konklusjon

Helsestasjonstilbudet ved Hurum helsestasjon på Filtvet i den sørlige delen av Asker kommune, blir endret for å sikre befolkningen en likeverdig og stabil tjeneste. Det nye tilbudet vil bli gitt ved Røyken helsestasjon på Midtbygda.

Dagens organisering med tre tjenestesteder i Asker sør, gir ikke et likeverdig og tilgjengelig tilbud til innbyggerne. Å redusere antall tjenestesteder fra tre til to er nødvendig for å sikre et daglig tilbud som er tilgjengelig for familier med sped- og småbarn, kompetent og stabilt fagmiljø med kvalifiserte medarbeidere og vil samtidig redusere utgiftene i tjenesten med kr. 1 mill. I likhet med andre tjenester i kommunen, må helsestasjonstjenesten nedskalere aktiviteten og endre innretning for å tilpasse seg endrete økonomiske rammer.

Hurum helsestasjon på Filtvet har vært en verdsett tjeneste i lokalmiljøet, men har vært sårbar ved ferier, sykdom og annet fravær, og har tidvis måttet stenge slik at tilbudet ikke har vært tilgjengelig for innbyggerne. Helsestasjonen på Midtbygda er åpen hver dag og har et sammensatt team av kvalifiserte helsesykepleiere, jordmødre og lege. Hjemmebesøk til nyfødte og deres familier vil fortsatt gjennomføres som tidligere.

Befolkningen i Sætre, Klokkarstua og Storsand vil få kortere, eller om lag like lang, reisevei som i dag. Helsestasjonstjenesten opplever interesse fra

befolkningen i disse områdene om å få tilgang til tilbudet i Røyken. Andre brukere i Asker sør vil få noe lengre reisevei, og det kan ta noe lengre tid reise kollektivt til helsestasjonen.

Tjenestene ved Røyken helsestasjon suppleres blant annet ved et digitalt tilbud gjennom DigiHelsestasjon og gjennom Helsestasjon Pluss, som er et forsterket tilbud til familier som har behov for ekstra oppfølging. Kommunedirektøren mener et fysisk og digitalt tilbud i sum vil gi et godt og likeverdig tilbud til innbyggerne lengst sør i Asker kommune, så vel som i resten av kommunen. Tjenesten selv har bidratt til å utforme forslag om omlegging fra tre til to helsestasjoner.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Oppvekstutvalget behandlet 27.09.22 sak 0052/22 [Omstilling av tjenestetilbudet i Oppvekst - utvidet redegjørelse](#). I vedtak 4 står det at «Kommunedirektøren vil komme tilbake med (...) fremtidig organisering av helsestasjonene innen 2. kvartal 2023». Bakgrunn for vedtaket er et merforbruk i tjenesteområde Oppvekst i 2021 og en påfølgende omstilling av tjenesteområdet på kr. 10 mill. for å tilpasse driften til dagens budsjetttramme. I sak 47/22 vises det til at det vil bli lagt frem en egen sak om ny organisering av helsestasjonstilbudet. Denne saken svarer ut dette.

Med kun tre ansatte på Hurum helsestasjon, er tilgjengeligheten for innbyggerne sårbar ved ferier, sykdom eller annet fravær. Tjenesten gir ikke et likeverdig tilbud til innbyggerne, slik den er organisert i dag. Denne saken ser på hvordan tjenesten kan tilpasses innbyggernes behov gjennom en annen organisering enn dagens plassering i Filtvet. Hovedfokus er hvordan helsestasjonens tjenester best mulig kan ivaretas innenfor vedtatt budsjetttramme, og hvordan Asker kommune kan sikre personell med god kompetanse i alle deler av tjenesten samt i hele kommunen geografisk.

2.1. Generelt om helsestasjonstjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en viktig tjeneste for barn, unge og deres familier, gravide og barselfamilier. Helsestasjonstjenesten er en universelt helsefremmende og forebyggende tjeneste som møter alle familier i Asker kommune.¹ Kommunen skal tilby helsestasjons- og skolehelsetjeneste til barn og ungdom i alderen 0-20 år, og svangerskaps- og barselomsorg ved en helsestasjon. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal ha et tverrfaglig tilbud.²

Helsestasjonen gir et gratis tilbud til gravide, barn og foreldre i alle kommuner. På helsestasjonen kan innbyggerne få hjelp og råd fra jordmor, helsesykepleier, lege og

¹ For mer om helsestasjonstilbudet i hele Asker kommune, se [Helsestasjon for barn fra 0 til 5 år | Asker kommune](#)

² Tjenesten skal bidra til å:

- fremme god psykisk og fysisk helse
- fremme gode sosiale og miljømessige forhold
- forebygge sykdom og skader
- utjevne sosiale helseforskjeller og forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt. [Helsestasjons- og skolehelsetjenesten - regjeringen.no](#)

fysioterapeut. De som jobber på en helsestasjon, har taushetsplikt. Helsestasjon 0–5 år er for alle barn fra de er født til de begynner på skolen.³ Helsestasjonen skal være et tilgjengelig lavterskeltilbud for barn og foreldre. Det betyr også at det er mulig å ta kontakt eller møte opp på helsestasjonen utenom faste avtaler.⁴

Helsestasjonstjenesten skal gi et likeverdig tilbud til hele befolkningen. Tilbud til gravide, barn, ungdom og deres familier, bør ifølge Helsedirektoratet, tilpasses den enkeltes forutsetninger og behov, for å sikre et likeverdig tilbud.⁵

Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom stiller krav til faglig kvalitet, bemanning og kompetanse samt brukervedvirkning etc.⁶

Bemanningen i tjenestene *skal* bestå av:

- helsesykepleier
- lege
- jordmor

I tillegg *bør* tjenestene ha:

- fysioterapeut

Tjenestene *kan* også ha:

- psykolog
- ergoterapeut
- andre yrkesgrupper med pedagogisk, sosialfaglig, tverrfaglig eller tverrkulturell kompetanse

³ I løpet av denne tiden får barna tilbud om 14 konsultasjoner på helsestasjonen. Første konsultasjon er hjemmebesøk til nyfødte.

⁴ Les mer om helsestasjonenes arbeid på [Helsestasjon 0–5 år - Helsedirektoratet](#) og [Helsestasjonen - NHI.no](#)

⁵ Dette innebærer blant annet:

- Å ta hensyn til språklige og kulturelle forskjeller i innvandrerbefolkningen.
- At tjenesten tar høyde for sosiale helseforskjeller og ivaretar brukernes behov uavhengig av utdanningsbakgrunn, økonomi og klasses tilhørighet.
- At tjenesten er tilpasset barn og ungdom med fysiske og/eller psykiske funksjonsnedsettelse.
- At barn, ungdom og foreldre med særlige behov får den oppfølgingen de trenger.
- At tjenesten er tilgjengelig.
- At tjenesten tilpasser tidsbruk i konsultasjoner ut ifra den enkeltes behov. Det må særlig tas hensyn til ekstra tidsbruk ved bruk av kvalifisert tolk.

[Fellesdel: Ledelse, styring og brukervedvirkning - Helsedirektoratet](#)

⁶ [Helsestasjons- og skolehelsetjenesten - Nasjonal faglig retningslinje - Helsebiblioteket](#)

Asker kommune

Bemanningen må alltid vurderes ut fra hva som kreves av kompetanse for å drive en forsvarlig tjeneste. Jordmor skal være tilknyttet helsestasjonen i forbindelse med svangerskapsomsorgen og barselomsorgen.⁷ Jordmors kompetanse er ofte sentral i helsestasjon 0-5 år, særlig for barn 0-6 uker, men også i helsestasjon for ungdom.

2.2. Helsestasjonstjenesten i tall

Figur 1

Indikator	Asker	Bærum	Drammen	Lillestrøm	Kostra- gruppe 12 ⁸
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	103,1%	101,2%	48,3%	28,4%	79,0%
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder (prosent)	101,3%	101,6%	85,6%	106,2%	99,0%
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. trinn (prosent)	109,3%	108,8%	41,5%	104,2%	90,3%

Som tabellen viser, ligger Asker kommune høyt sammenliknet med andre kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med når det gjelder både hjemmebesøk og helseundersøkelse av barn i ulike aldersgrupper. Asker og Bærum kommuner ligger på omtrent samme nivå på disse tjenestene. Tabellen viser hele Asker kommune, og ikke kun helsestasjonene i Asker sør. Når andelen barn er over 100% betyr det at noen barn har hatt flere undersøkelser.

2.3. Helsestasjonstjenesten sør i Asker kommune

⁷ Se [Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen](#) og [Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen \(PDF\)](#).

⁸ KOSTRA-gruppe 12 består av Stavanger, Sandnes, Fredrikstad, Drammen, Bærum, Asker, Lillestrøm, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø. KOSTRA-tall er selvrapporterte fra hver kommune og kan derfor variere noe fra kommune til kommune. Tallene kan likevel gi en pekepinn på hvordan kommunens tjenestenivå er.

Helsestasjonstjenesten leverer, som vist over, lovpålagte tjenester i tråd med nasjonal faglig retningslinje for svangerskap, fødsel- og barselomsorg og helsestasjon 0-5 år.⁹

Tjenestene samarbeider med flere andre tjenester internt i kommunen og eksternt i spesialisthelsetjenesten. Familier med utvidede behov, får tilbud om ekstra oppfølging utover standard program.¹⁰ I helsestasjonens åpningstid tar tjenesten imot drop-in ved behov, og gir individuell oppfølging av barn med særskilte behov som for eksempel premature barn og barn med kronisk sykdom.

Helsestasjonstjenesten ivaretar en vesentlig del av tiltakslinjen for barn- og familier i Asker sør. Tjenesten jobber på ulike nivåer fra det universelle og helsefremmende, til tiltak på gult og rødt nivå.¹¹ En særlig viktig oppgave er å sørge for trygge relasjoner og god kontinuitet i tjenesten. Dette for å skape trygghet for brukerne, kartlegge sårbarhetsfaktorer tidlig og sikre iverksettelse av nødvendige tiltak.¹²

Helsestasjonstjenesten i den sørlige delen av Asker er organisert med tre tjenestesteder; Røyken, Hurum og Heggedal.

Figur 2

Røyken	Heggedal	Hurum
Ivaretar 1550 barn/familier	Ivaretar 853 barn/familier	Ivaretar 500 barn/familier
440% stillingsressurs for helsesykepleier	270% stillingsressurs for helsesykepleier	150% stillingsressurs for helsesykepleier
120% stillingsressurs for sekretær	80% stillingsressurs for sekretær	60% stillingsressurs for sekretær
50% stillingsressurs for lege	35% stillingsressurs for lege	20% stillingsressurs for lege
Gir jordmortjenester til 33% av de gravide i kommunen		Gir jordmortjenester til 5% av de gravide i kommunen

Jordmortjenesten i Asker er organisert under avd. Helsestasjonstjenesten Sør. Den er lokalisert ved helsestasjonen i Asker sentrum, Røyken og Hurum. Tjenesten betjener om lag 600 gravide/år. 62% betjenes fra Asker sentrum, Skysstasjonen.¹³

⁹ Gravide tilbys et basisprogram med om lag syv konsultasjoner i helsestasjonstjenesten. Barn har etter fødsel en lovfestet rett til helsekontroll. I løpet av første leveår skal de ha tilbud om ti konsultasjoner/hjembesøk, deretter ytterligere fire konsultasjoner frem til fylte fire år. Alle nyfødte skal få tilbud om hjembesøk av jordmor 1-3 dager etter hjemkomst fra sykehuset og av helsesykepleier innen 10 dager.

¹⁰ Se punkt 2.6.

¹¹ I tillegg til lovpålagte oppgaver utøver helsestasjonstjenesten mange helsefremmende og forebyggende tiltak på selektivt nivå. Tjenesten tilbyr ulike oppfølgingsgrupper, fysikalsk timebok, blodprøvetaking av gravide, pappagrupper, barselgrupper, familieveiledningsgrupper, grupper for minoritetspråklige, fødsel- og amme kurs og oppfølging av kvinnehelse etter fødsel, prevensjonsveiledning til kvinner og ungdom.

¹² Tjenesten har også ulike prosjekter som «Helsestasjon Pluss» og ammestøtte. Prosjektene er finansiert av Helsedirektoratet ut 2023.

¹³ Tjenesten har totalt 740% faste jordmor-årsverk og 100% sekretær.

Som oversikten viser, er det kun tre ansatte på Hurum helsestasjon, hvorav halvannen stilling er helsesykepleier, hvilket gjør tilgjengeligheten for innbyggerne sårbar ved sykdom eller annet fravær. Ved noen av helsestasjonens tilbud må det være mer enn én helsesykepleier til stede og det vil derfor ikke alltid være mulig å gi tilbudet.

Innbyggere tilhørende helsestasjoner lokalisert i nærheten av andre kommunale tjenester og helseforetak, får et bredere tilbud enn innbyggere tilknyttet helsestasjoner som er lokalisert lengre unna andre tjenester. Manglende tilbud fra andre instanser og tjenester rammer særlig helsestasjonen i Hurum. Som følge av at befolkningsgrunnet på Hurumlandet er mindre, opplever helsestasjonstjenesten i Hurum begrensninger på flere ressurser som personell, utstyr og tilgjengelighet. Tilgjengelighet har vist seg særlig sårbar. Annenhver uke, og ofte ukentlig, er helsestasjonen kun åpen to dager i uken.¹⁴

Helsestasjonstjenesten i sør holder tre helsestasjoner i drift med færre ansatte enn tilsvarende avdeling i nord. De to minste helsestasjonene i kommunen er lokalisert i sør. Hurum helsestasjon har hatt utfordringer med å rekruttere og beholde ansatte over tid. Driften har vært nede, ved korte og lengre sykefravær, ferier og annet fravær. Befolkningen tilhørende Hurum helsestasjon har som følge av det, gjentatte ganger blitt overført til andre helsestasjoner for korte eller lengre perioder, fortrinnsvis til Røyken helsestasjon.

2.4. Medvirkning og brukerperspektiv

Direktør for Oppvekst satt i 2022 ned en arbeidsgruppe internt i tjenesten som skulle bidra med faglig innsikt og innhente brukerperspektivet. Gruppen skulle også forankre eventuell endring i organisering hos de ansatte. Gruppen besto av avdelingsleder fra helsestasjonstjenesten i sør og nord, teamkoordinatorer og driftsansvarlig ved de tre helsestasjonene i sør samt tillitsvalgt og verneombud. Det ble gjennomført månedlige møter fra januar til juni i 2023.

Arbeidsgruppen innhentet informasjon og kunnskap, blant annet gjennom statistikk fra kommunale og nasjonale kilder samt demografiske data og fremskrivninger for Asker kommune. Arbeidsgruppen fikk bistand fra avdeling Innovasjon og læring og avdeling Strategi og utredning. Arbeidsgruppen besøkte innbyggertorg og barnehager, åpen barnehage, helsehus og flyktningmottak i kommunen for å utforske ulike løsninger. Arbeidsgruppen konkluderer med at tilbudet ved Røyken helsestasjon er det kvalitativt beste og mest likeverdige tilbudet for innbyggerne, den beste løsningen for å sikre kvalifiserte medarbeidere og det mest økonomisk forsvarlige for kommunen. Arbeidsgruppen uttrykker likevel en bekymring for tjenesten generelt knyttet til konsekvensene av innsparingstiltak.

¹⁴ Åpningstider i Røyken er mandag i ulike uker: 08.15 - 15.00 og tirsdag - fredag: 08.15 - 15.00.

Åpningstider i Heggedal er mandag i ulike uker: 8.00-15.00 og tirsdag - torsdag: 8.00-15.00.

Åpningstider i Hurum er mandager i ulike uker, tirsdager og onsdager: 08.30-15.00. Mandager i lik uke er telefonen stengt. Til sammenligning har helsestasjonene i den nordlige delen av kommunen åpningstid alle hverdager fra kl. 08.00 – 15.00 Alle helsestasjoner i nord betjener over 1000 barn/familier per år.

Arbeidsgruppen gjennomførte intervjuer med noen av brukerne ved de tre helsestasjonene sør i Asker.¹⁵ Tilbakemeldingen fra brukerne var at det var lettere å komme til en helsestasjon utenom den ordinære oppfølgingen, dersom den lå i nærheten av bostedet. De som ble intervjuet hadde mellom 10 og 45 min reisetid til helsestasjonen på intervjutidspunktet. Brukerne setter pris på et fysisk sted å dra til, men lang reisevei kan oppleves belastende med en liten baby. Noen av brukerne reagerer med overraskelse på at tilbudet er ulikt ved de ulike helsestasjonene, eksempelvis muligheten til å ta blodprøve, som krever at riktig personell er til stede. Imidlertid trekker flere frem varme og nære ansatte samt fordelene av å ha en fast kontaktperson som følger opp. Flere benytter seg av digitale kanaler i tillegg til det fysiske tilbudet og oppfatter dette som et godt supplement. Den varierende tilgjengeligheten mellom helsestasjonene når det gjelder åpningstid og telefontid kan virke forvirrende og uforutsigbar på brukerne. Samlokalisering av ulike tjenester gir trygghet, og brukerne peker på et mulighetsrom når det gjelder samarbeid med innbyggertorg og liknende.

Kommunedirektøren har gjennom intern dialog med relevante virksomheter sett på ulike alternativer til ny organisering av tjenesten. Slik kommunedirektøren ser det, har det ikke kommet frem bedre løsninger enn den som er beskrevet i denne saken knyttet til lokaler, organisering eller tjenestesteder for helsestasjonstjenesten sør i Asker kommune.

2.5. Ny organisering av tjenesten i Asker sør

Helsestasjonstjenesten i den sørlige delen av Asker kommune foreslås som følge av utredningen endret fra tre til to helsestasjoner. Helsestasjonene skal ha åpent alle ukedager og gi et likeverdig tilbud til alle brukere.

I dag får 500 barn helsestasjonstilbud ved Hurum helsestasjon. Med den nye organiseringen vil tilbudet gis ved Røyken helsestasjon, som ligger på Midtbygda. Stillingene som i dag er tilknyttet Hurum helsestasjon til overføres til Røyken helsestasjon. 350 barn fra distrikt Slemmestad, som i dag får tilbud fra Røyken helsestasjon, skal nå tilknyttes Heggedal helsestasjon. Det overføres stillingsressurser for å understøtte denne endringen.

Det søkes etablert tettere samarbeid mellom helsestasjonstjenesten og innbyggertorgene i Sætre og på Tofte. Helsestasjonstjenesten kan bidra til barselgrupper, pappatreff, tematreff og andre gruppekonsultasjoner fra innbyggertorgenes lokaler. Det allerede etablerte samarbeidet med barnehager, særlig knyttet til oppstart, utvikles videre. Helsestasjonene fortsetter med digital innovasjon og vil i årene som kommer tilby flere nettbaserte tjenester, særlig for grupper som er i behov av utvidede tjenester med lang reisevei til helsestasjonstjenestens lokalisasjoner.

2.6. Supplerende tilbud for å styrke tjenesten

Kommunen har ulike supplerende tilbud som bidrar til å styrke tjenesten og dekke de ulike behovene brukerne har. Disse er også tilgjengelige for barn og familier som er

¹⁵ Intervjuene var anonyme og foregikk i gruppe eller enkeltvis ved helsestasjonene i Hurum, Røyken og Heggedal. De som ble intervjuet var mødre med baby i alderen 5-12 uker. Det var en blanding av førstegangsmødre og de som har flere barn. Det ble gjennomført intervjuer med totalt ti brukere.

tilknyttet helsestasjonen på Filtvet og familier som har behov for ekstra støtte eller utvidet tjenestetilbud.

2.6.1. DigiHelsestasjon

Digitale helsetjenester er i stadig utvikling, og dette gjelder også for helsestasjonstjenesten i Asker kommune. Kommunens mål er å tilby fremtidsrettede, tilgjengelige, sikre og likeverdige digitale tjenester for alle brukere av helsestasjonstjenesten i kommunen.¹⁶

Den nasjonale helseportalen, Helsenorge, gjør det enkelt, sikkert og naturlig å ha kontakt med helsetjenesten på nett. Innbyggere kan benytte seg av DigiHelsestasjon via Helsenorge. DigiHelsestasjon formidler blant annet kvalitetssikret informasjon om helse og behandling og muliggjør digital samhandling mellom familien og helsestasjonen. Helsestasjonstjenesten i Asker kommune, kan administrere avtaler og meldinger direkte i den elektroniske pasientjournalen.

Gjennom DigiHelsestasjon kan helsestasjonene i Asker kommune øke tilgjengeligheten å være tettere i dialog med innbyggerne. Her kan innbyggerne, på en sikker og trygg måte, sende og motta meldinger, få oversikt over avtaler, informasjon om hva som skjer på neste kontroll, motta varslinger, be om å endre sin time og få tilgang til relevant og sikker informasjon.

2.6.2. Helsestasjon Pluss

Som følge av nasjonale føringer, søkte helsestasjonstjenesten prosjektmidler og startet i 2020 et prosjekt som gir et utvidet tilbud til familier som har store utfordringer og ekstra behov for støtte. Familiene får blant annet tettere oppfølging og flere hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier. Prosjektet er finansiert gjennom tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet ut 2023. Tilbakemeldinger så langt, peker på at tilbudet har stor helsefremmende og forebyggende effekt. Kommunen er i dialog med Helsedirektoratet om finansiell støtte for å forlenge prosjektet. Jordmødrene identifiserer kvinner/familier med utfordringer som kan påvirke foreldrenes omsorgsevne. Ved behov utover forsterket helsestasjonstilbud, identifiserer prosjektet familier som har behov for mer målrettede tiltak i familie, nettverk eller i barnevernstjenesten.

Tilbudet retter seg mot sårbare foreldre med utfordringer som kan føre til usikkerhet og stress i foreldrerollen. Dette kan eksempelvis være psykiske utfordringer, vanskelig oppvekst hos foreldre selv, foreldre som er svært unge eller alene, flerkulturelle familier eller familier som har lite sosialt nettverk. Tilbudet inneholder oppstartsamtale med helsestasjon og helsesykepleier, flere tidlige hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier og flere og lengre/doble konsultasjoner på helsestasjonen. Tilbudet skal være brukerstyrt og fleksibelt.

2.6.3. Småbarnskafé på innbyggertorg

Helsestasjonstjenesten startet i august 2023 tilbud om småbarnskafé i samarbeid med Slemmestad innbyggertorg og jobbhuset Asker. Kafeens målgruppe er kommende foreldre og småbarnsforeldre. Helsestasjonstjenesten promoterer tilbudet

¹⁶ DigiHelsestasjon ble innført 01.11.2022.

og bidrar faglig innhold. Tilbudet er rettet mot foreldre som ønsker informasjon om graviditet, sped- og småbarnstid. Et viktig mål for tiltaket er å etablere et «nøytralt» og egnet treffsted, fremme medborgerskap, felleskap og trygge nettverk. På agendaen i høst er blant annet temaer som hva helsestasjonen tilbyr og hvordan du kan som innbygger kan bruke helsestasjonen, og hvordan innbyggerne å kan nyttiggjøre seg av digitale tjenester.¹⁷

Tilbudet på Slemmestad Innbyggertorg er åpent for alle innbyggere i Asker kommune. Tiltakets nytte og effekt vil bli evaluert i 2024. Tiltaket er tenkt videreført til andre innbyggertorg. Heggedal innbyggertorg har siden 2022 samarbeidet med helsestasjonen om foreldreveiledningskurs, babymatkurs og oppstart av pappagrupper. Tjenesten er i dialog med Sætre innbyggertorg for å prøve ut liknende tilbud i nær fremtid.

2.6.4. ICDP – for minoritetsspråklige barn og unge

International Child Development Programme (ICDP) er et helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere med minoritetsbakgrunn for å styrke deres omsorgskompetanse.

Asker kommune har siden 2014 gitt ICDP-gruppetilbud til minoritetsspråklige. Tilbudet har vært forankret og lokalisert i Borgensonen. Gjennom ulike prosjekter har helsestasjonstjenesten i denne sonen opparbeidet seg unik kompetanse på å møte familier med en kultursensitiv tilnærming.¹⁸ ICDPs mål er å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet ved å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig samspill mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling. Det innebærer å fremme omsorgsgivers oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende.

Etter kommunesammenslåingen i 2020 har helsestasjonstjenesten i Asker jobbet med å harmonisere sine tjenester. Som følge av harmoniseringsarbeidet vil ICDP-gruppetilbud bli prøvd ut på et innbyggertorg i Asker sør.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Det er særlig sosial og økonomisk bærekraft som er relevant i denne saken. Kommunedirektøren er pålagt å levere et budsjett i balanse for å drive en økonomisk bærekraftig kommune, og den økonomiske situasjonen i kommunen er i dag langt mer anstrengt enn tidligere. Det er derfor vedtatt en innsparing på kr. 1 mill. i helsestasjonstjenesten, i likhet med innsparingstiltak som gjennomføres i hele bredden av kommunens organisasjon.

¹⁷ Støtte til barnet i vekst og utvikling ved fysioterapitjenesten er et annet tema, sammen med selvivaretagelse etter fødsel ved jordmortjenesten. I tillegg kommer Ammehjelpen og Stine Sofies stiftelse og det vil bli introduksjon av selvhjelpsverktøy for psykisk helse ved Rbup.

¹⁸ ICDPs filosofi er at den beste måten å støtte et barn på, er å trygge og bevisstgjøre barnets omsorgspersoner. Det gjøres med bevisstgjøring gjennom tre dialoger og åtte tema for godt samspill.

Å gi gode tjenester til familier og barn i alderen 0-5 år, er en del av det allmenne forebyggende arbeidet som skjer i en kommune og i tillegg en viktig del av Asker kommunes satsing på de første 1000 dagene i livet til innbyggerne i kommunen. Forebyggende innsats tidlig i et barns liv, er viktig for den enkelte, men også i et samfunnsmessig perspektiv. Kommunen skal tilby likeverdige tjenester i alle deler av kommunen og for å få til dette må kommunen modernisere og tilpasse løsningene. Det er ikke bærekraftig å opprettholde en tjeneste som har begrenset tilgjengelighet og robusthet, og som må stenge ved sykdom og annet fravær.

4. Tidligere behandling

27.09.22 behandlet Oppvekstutvalget sak 0052/22 Omstilling av tjenestetilbudet i Oppvekst - utvidet redegjørelse. I vedtak 4 står det at «Kommunedirektøren vil komme tilbake med en utredning om fremtidig organisering av helsestasjonene innen 2. kvartal 2023». Som følge av stort arbeidspress, er saken noe forsinket.

5. Kommunedirektørens vurdering

Asker kommune har et mål om likeverdige tjenester i hele kommunen. Slik tilbudet ved Hurum helsestasjon har vært i de siste årene, har ikke dette målet vært oppnådd. Kommunen må omstille tjenesten for å kunne gi innbyggerne et godt tilbud. Fra 2024 vil Asker kommune derfor bygge opp to bærekraftige helsestasjoner med et brukervennlig forutsigbart tilbud sør i kommunen. To helsestasjoner gir et større fagmiljø og stordriftsfordeler i personalressurser, særlig på sekretær- og legesiden. En omlegging i drift vil gi ønsket reduksjon i kostnader. Kommunedirektøren legger til grunn at det vil være enklere å rekruttere og beholde ansatte med den nye organiseringen.

For noen deler av befolkningen lengst sør i kommunen vil nytt tilbud medføre lengre reisevei. Kollektivtilbudet i denne delen av kommunen er dårlig utbygget. Dette har imidlertid også vært tilfelle for brukerne av helsestasjonen i Hurum der den er lokalisert nå. Innbyggerne, og i særlig grad de intervjuede brukerne, peker på nærhet til tilbudet og møte med varme og kjente ansatte som en styrke ved helsestasjonstilbudet. Flere brukere foretrekker å reise til Røyken fremfor til helsestasjonen på Filtvet. For å sikre et moderne og fremtidsrettet tilbud som når ut til alle, vil kommunen videreutvikle tjenestetilbudet gjennom bruk av digitale løsninger og samarbeide med innbyggertorg og andre.

Kommunedirektøren vil peke på at dersom den nye organiseringen av helsestasjonstjenesten i Asker sør ikke skulle bli vedtatt, vil dette påvirke tjenestene ved helsestasjonene i Røyken og i Heggedal. Innsparing på kr. 1 mill. vil måtte løses gjennom reduksjon i helsestasjonstilbudet andre steder i kommunen. Alternativt vil innsparing måtte tas i andre deler av kommunalsjefområdet barn, familie og inkludering. Dette kan gi seg utslag i reduserte åpningstider, innskrenket tilbud og/eller avvikling av supplerende tilbud og prosjekter.

Kommuneloven pålegger kommunen å levere et budsjett i balanse. Tjenesteområde Oppvekst har hatt et merforbruk som alle deler av tjenesteområdet må bidra til å dekke inn. Dette gjelder for tiden store deler av Asker kommunes tjenester, og kommunedirektøren er bekymret for de stramme økonomiske rammene kommunen vil oppleve i årene fremover.

I den forbindelse, vil kommunedirektøren rette en stor takk til de ansatte i helsestasjonstjenesten, som på en svært konstruktiv måte har bidratt med kunnskap og forslag inn i prosessen med å modernisere og tilpasse tilbudet i den sørlige delen av kommunen til en endret økonomisk situasjon. Dette er ikke nødvendigvis enkelt, men her har tjenesten vært en kunnskapsrik og handlingsorientert samarbeidspartner.

En fremtidig lokalisering av alle helsestasjonstjenester i hele kommunen bør på sikt vurderes under ett. Denne må i så fall være i tråd med kommunens befolkningsfremskrivninger og boligvekst. Helsestasjonstjenestens lokalisering må også i ses sammenheng med tilbud som innbyggertorg og åpen barnehage. Det vil knytte helsestasjonstjenestene tettere til kommunens arbeid med medborgerskap og til den omfattende frivilligheten i Askersamfunnet. Kommunedirektøren vil i løpet av neste periode vurdere igangsetting av et slikt arbeid.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/05134

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av
1 Utvalg for oppvekst

Møtedato **Saksnr.**
28.11.2023 28/23

Et stabilt og likeverdig helsestasjonstilbud i Asker sør

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 28.11.2023 sak 28/23

Behandling

Direktør Kai Erik Lund innledet til saken og svarte på spørsmål.

Paal Steine (MDG) fremmet følgende forslag til alternativ innstilling:

1. *For å opprettholde et likeverdig tilbud for Askers innbyggere i søndre del opprettholdes Filtvet helsestasjon. Helsestasjonen tilføres midler slik at den blir styrket og får et robust, kompetent og stabilt fagmiljø.*

Leder Elisabeth Holter-Schøyen (V) fremmet på vegne av V, H og FrP følgende forslag til nytt punkt 3 og 4:

3. *Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak om hvordan sikre god likeverdig tilgang til helsestasjonstjenester for innbyggere som vil ha utfordringer med å benytte tilbudet på Midtbygda grunnet lang og krevende reisevei, som f.eks. skyldes offentlig kommunikasjon. Saken skal som ett mulig tiltak vurdere ambulerende team med helsesykepleier/jordmor, og i tillegg konkretisere hvordan Tofte innbyggertorg kan utvikle gode lavterskeltilbud til barn og deres familier.*
4. *Utvalget ber om orientering om erfaringer etter 1 år.*

Steines (MDG) forslag fikk 3 stemmer og falt (Steine MDG, Østensen A og Høie Guettler SV).

Innstilling punkt 1 og 2 ble vedtatt mot 3 stemmer (Steine MDG, Østensen A og Høie Guettler SV).

Holter-Schøyens (V) forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endret organisering av helsestasjonstilbudet i Asker sør innføres tidlig i 2024.
2. Innbyggere som tidligere var knyttet til Hurum helsestasjon på Filtvet sør i Asker kommune, får et tilgjengelig og likeverdig tilbud ved helsestasjonen på Midtbygda i Røyken.
3. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak om hvordan sikre god likeverdig tilgang til helsestasjonstjenester for innbyggere som vil ha utfordringer med å benytte tilbudet på Midtbygda grunnet lang og krevende reisevei, som f.eks. skyldes offentlig kommunikasjon. Saken skal som ett mulig tiltak vurdere ambulerende team med helsesykepleier/jordmor, og i tillegg konkretisere hvordan Tofte innbyggertorg kan utvikle gode lavterskeltilbud til barn og deres familier.
4. Utvalget ber om orientering om erfaringer etter 1 år.

Saksframlegg

Arkivsak
23/18718-1

Saksbehandler
Elizabeth Lie/Hanne Evju

Behandles av
Ungdomsrådet
Utvalg for oppvekst
Utvalg for plan og byggesak
Kommunestyret

Møtedato
23.11.2023
28.11.2023
29.11.2023
12.12.2023

Barn og unges talsperson i plan- og byggesaker - etablering av ordning i Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år

1. Sammendrag og konklusjon

Denne saken foreslår å opprette en ordning som vil sikre bedre synlighet og beskyttelse av barn og unges interesser inn i all planlegging etter plan- og bygningsloven i Asker kommune. Dette kan for eksempel dreie seg om byggesaker eller tettstedsutvikling. Å ivareta barn og unges interesser er viktig for å utvikle så gode lokalsamfunn som mulig for fremtiden.

Medborgerskap og involvering er viktige satsingsområder for kommunen og denne ordningen understøtter dette. Tjenesteområde Oppvekst vil stille en ressurs til rådighet for ordningen, og arbeidet starter opp tidlig i 2024. Talspersonen vil bli involvert i tidligfase i plansaker og inngå i et bredt tverrfaglig

samarbeid for å belyse viktige aspekter for barn og unge inn i planarbeidet. Aktuelle temaer kan være trygg skolevei, lekemuligheter, støy, tilgjengelighet til marka og andre rekreasjonsområder samt forebygging av utenforskap.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

I samsvar med plan- og bygningslovens § 3-3 tredje ledd må kommunestyret opprette en særskilt ordning med en dedikert talsperson for å ta vare på barn og unges interesser under planleggingen. Dette er en ordning mange norske kommuner har. Målet med denne ordningen er å sikre bedre synlighet og beskyttelse av barn og unges interesser i alle aspekter av planlegging og byggesaksbehandling i samsvar med loven. En slik talsperson, skal få tidlig innsikt og mulighet til å uttale seg i de delene av saksbehandlingen og planleggingen som berører barn og ungdom.¹

2.1. Barn og unge har en lovfestet rett til medvirkning

I Norge er barn og unges rett til medvirkning forankret i flere internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning, som inkluderer både FNs barnekonvensjon (CRC)² og FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)³. Det samme er tilfelle i mange nasjonale lover og retningslinjer, som for eksempel: barneloven, opplæringsloven og barnehageloven og kommuneloven. I plan- og bygningsloven er barn og unges rett til medvirkning spesielt trukket frem. Den understreker viktigheten av å involvere berørte parter i planlegging og beslutningsprosesser knyttet til arealbruk og utvikling, og fremhever barn og unge som en spesielt viktig gruppe.⁴

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging skal styrke barns og unges behov og interesser i samfunnsplanlegging. De tar sikte på å fremme barns deltakelse i planleggingsprosesser, skape trygge og tilgjengelige omgivelser, tilrettelegge bolig- og skoleområder for barn, bevare naturområder viktige for barn, og øke kompetansen blant planleggere og beslutningstakere. Målet er å sikre at barn vokser opp i trygge og stimulerende miljøer.⁵

Samlet sett gir disse lovene og retningslinjene barn og unge i Norge en lovfestet rett til å bli hørt og delta i saker som angår dem, både i skolen, i familien og i samfunnet generelt. Dette understreker betydningen av å inkludere deres perspektiver og behov i ulike beslutningsprosesser.

2.2. Barn og unges medvirkning - et viktig element i samfunnsutviklingen

¹ [Veileder om barn og unge i plan og byggesak - regjeringen.no](#)

² [Barnekonvensjonen \(fn.no\)](#)

³ [FN-konvensjon om rettigheter for personer med nedsatt funksjonsevne – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

⁴ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Kapittel 5. Medvirkning i planleggingen - Lovdata](#)

⁵ [Innbyggernes medvirkning i planprosesser - regjeringen.no](#)

Barn og unges medvirkning i arealplanlegging er avgjørende for en inkluderende og bærekraftig samfunnsutvikling. Dette er viktig av flere grunner:

- **Fremtidens brukere:** Barn og unge er fremtidens brukere av dagens planlagte områder, og deres behov må tas i betraktning for å skape funksjonelle miljøer.
- **Demokrati og medvirkning:** Barns deltakelse styrker samfunnets demokratiske legitimitet og gir dem innflytelse over saker som påvirker dem.
- **Læring og kompetanseutvikling:** Medvirkning gir barn og unge muligheten til å lære om samfunnsprosesser, bærekraft og komplekse spørsmål.
- **Relevant planlegging:** Barn og unge har innsikt i egne behov, noe som kan forbedre tilpasningen av arealplanene.
- **Inkludering og likestilling:** Medvirkning fremmer likestilling og motvirker diskriminering.
- **Økt trivsel og livskvalitet:** Involverte barn og unge kan bidra til tryggere, mer trivelige omgivelser som fremmer god helse og samvær.
- **Ansvar for fellesskapet:** Medvirkning gir barn og unge eierskap og ansvar for samfunnsutviklingen.

Samlet sett er barns og unges medvirkning essensiell for å skape en inkluderende, bærekraftig og effektiv samfunnsutvikling som tar hensyn til alle kommunens innbyggere

2.3. Hvordan sikre barn og unges medvirkning i plansaker?

Barn og unges medvirkning kan sikres på minst to forskjellige måter. Gjennom medvirkningsaktiviteter sammen med målgruppen sikrer vi at barn og unge får påvirke og delta direkte i prosesser som berører og angår dem. Når kommunen skal medvirke med barn og unge bør det benyttes egne metoder og prosesser. Dette kan for eksempel være barnetrakk, samtaleintervjuer eller befaringer for barn i deres nærområde.

Asker kommune jobber med å utvikle en egen metode for hvordan vi kan innhente lokalkunnskap fra barn og unge om stedene der de bor på en systematisk måte i samarbeid med skolene. Piloten har blitt testet på Sætre barne- og ungdomsskole i forbindelse med planlegging av ny skole.

Den andre måten å innhente medvirkning fra barn og unge er å sikre at barneperspektivet blir ivaretatt. Da medvirker ikke barn og unge direkte, men med talspersoner eller representanter som har spesiell kunnskap eller innsikt om barn og unges behov og ønsker. En talsperson for barn og unge i plansaker vil bli en viktig ressurs i denne type medvirkning og innsiktsarbeid.

2.4. Hvordan arbeider barn og unges talsperson?

Barn og unges talsperson i plansaker er en rolle som snakker for barn og unge når det gjelder planlegging og utvikling av steder og prosjekter. Denne rollen jobber for å ivareta barn og unges interesser og synspunkter når det tas avgjørelser som påvirker dem, som for eksempel planlegging av skoler, lekeplasser og boligområder.

Talspersonen kan være en person eller en del av en gruppe som representerer barn og unge. Talspersonens oppgave er å snakke for barn og unge, hente inn meningene deres, og gi råd til de som tar beslutninger. Den sørger for at barn og unge blir hørt og at det tas hensyn til det de mener er viktig.

Mandatet til barn og unges talsperson i Asker kommune foreslås å være å bidra til å styrke og synliggjøre barn og unges interesser i planleggingen og at hensynet til barn og unge ivaretas gjennom planbestemmelser. Aktuelle temaer som talspersonen kan ha innspill til kan være barns lekemuligheter, utforming av fellesarealer, trygg skolevei, utforming av kommunens formålsbygg, eksempelvis skolebygg og tilgjengelighet for alle til utfartsområder og liknende. Ungdomsrådet har tidligere vært engasjert i ungdoms behov for et velfungerende kollektivsystem i kommunen, og dette vil være et typisk tema talspersonen kan bringe inn. Talspersonen vil også ha dialog med Ungdomsrådet i aktuelle saker.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Denne saken er relevant for alle de tre bærekraftsdimensjonene; økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft. Bærekraftig samfunnsutvikling med gode, inkluderende og aldersvennlige tettsteder er viktig for å sikre boligvekst og lokale arbeidsplasser, noe som er avgjørende for å sikre kommunens inntekter. For å skape bærekraftige lokalsamfunn må alle gode krefter delta og ha eierskap til samfunnsutviklingen.

Det er ikke unaturlig at viktige arealplaner skaper diskusjon i lokalmiljøet og alle innspill fra ulike deler av befolkningen er verdifulle for kommunen inn i planarbeidet. Det er særlig viktig å engasjere bredt, ha åpne og tilgjengelige prosesser og benytte ny teknologi slik at flest mulig kan bidra med sine kommentarer og innspill. Barn og unge ligger ofte foran i den teknologiske utviklingen så kommunen søker å ta i bruk digitale plattformer som er kjent for denne målgruppen. Lokalt eierskap og muligheten for å påvirke egne omgivelser kan styrke tilhørighet og sosial bærekraft i kommunen. For å sikre forankring hos barn og unge skal Asker kommune ha et sterkt søkelys på dette og jobbe videre med å utvikle nye metoder for involvering av barn og unge. En egen talsperson representerer en styrking av dette arbeidet.

Alle planer som utarbeides i Asker kommune skal ta hensyn til natur og miljø samt bidra til handling mot klimaendringene. For å sikre dette viktige perspektivet, er innspill og tilbakemeldinger fra overordnede myndigheter, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv så vel som innbyggere viktige inn i ulike deler av planprosessen. Det er særlig viktig å høre barn og unges synspunkter, da de er fremtidens askerbøringer og skal leve med de valgene i samfunnsutviklingen som gjøres nå.

4. Tidligere behandling

Sak 0151/23 Engasjement, medvirkning og gode høringsprosesser - svar på verbalvedtak, beskriver og drøfter ulike nivåer og metoder for medvirkning i arealplanprosesser.⁶ Saken ble behandlet i Formannskapet 19.09.23.

5. Kommunedirektørens vurdering

Etter § 3-3 tredje ledd i plan- og bygningsloven skal kommunestyret sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen. I denne saken foreslår kommunedirektøren hvordan Asker kommune skal arbeide gjennom å etablere en slik ordning.

De tre tidligere kommunene løste denne ordningen på forskjellige måter, blant annet gjennom en liknende talspersonordning. Etter første kommunestyreperiode for nye Asker kommune ser kommunedirektøren behov for at en slik særskilt ordning legges til barn og unges talsperson. En talsperson for barn og unge vil representere deres interesser og perspektiver i planleggingsprosesser, og sikre at deres behov blir tatt hensyn til. Ved at en ressurs har denne spesielle rollen sikrer kommunen at barn og unges rettigheter alltid blir belyst og systematisk ivaretatt i et fagområde som arealplanlegging, der mange forskjellige hensyn skal vektas mot hverandre. Kommunedirektøren ser frem til mange kreative og gode innspill gjennom denne ordningen.

Kommunedirektøren peker på at Asker kommune, i likhet med resten av Norge, står overfor tre alvorlige samfunnsflokke. En av disse er den alvorlige situasjonen som oppstår når barn og unge faller utenfor skole, arbeidsliv og fritidsaktiviteter. Det blir viktig å sikre barn og unges stemme i arbeidet med denne og de andre de store samfunnsflokke kommunen står ovenfor. Asker kommune har også vedtatt en temaplan for medborgerskap som utdyper viktigheten av innbyggerinvolvering fra ulike aldersgrupper og mennesker i forskjellige livssituasjoner i utviklingen av lokalsamfunnet vårt.

Talspersonen legges til tjenesteområde Oppvekst. Tjenesteområde Samfunnsutvikling har ansvar for å dele kunnskap, involvere og legge til rette for at barn og unges talsperson kan bidra og utføre sin rolle som et viktig bindeledd mellom barn og unge og stedsutviklingen.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

⁶ [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#)

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 28/23

Behandling

Rådgivere Elizabeth Lie og Hanne Evju presenterte saken og svarte på spørsmål.

Ungdomsrådet diskuterte i grupper og kom med felles forslag til rådgiverene.

Eira Erlandsen-Sele fremmet følgende forslag til nytt punkt 4:

4. *Ungdomsrådet anbefaler barnas representant å bruke De Unges Kommunestyre (DUK) som en arena for å få barn og unges perspektiv på relevante saker.*

Anton Toft Dahl og Isak Gregers Eriksen fremmet felles forslag til nytt punkt 5:

5. *Ungdomsrådet ønsker at rådet har en til to representanter som deltar, med tale og forslagsrett på møter i plan og bygningsutvalget.*

Innstilling

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.
4. Ungdomsrådet anbefaler barnas representant å bruke De Unges Kommunestyre (DUK) som en arena for å få barn og unges perspektiv på relevante saker.
5. Ungdomsrådet ønsker at rådet har en til to representanter som deltar, med tale og forslagsrett på møter i plan og bygningsutvalget.

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 28.11.2023 sak 29/23

Behandling

Rådgiver Elizabeth Lie presenterte saken og svarte på spørsmål.

Innstillingen i 3 punkter ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

Saksprotokoll

Arivsak
23/18718

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	28/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	29/23
3 Utvalg for plan og byggesak	29.11.2023	109/23
4 Kommunestyret	12.12.2023	80/23

Barnas representant i plansaker - etablering av ordning i Asker kommune

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 29.11.2023 sak 109/23

Behandling

Virksomhetsleder Ingvild Skaset innledet saken og svarte på oppklarende spørsmål.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

1. Asker kommune oppretter en ordning med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker.
2. Tjenesteområde Oppvekst setter av del av en stillingsressurs til å starte opp arbeidet tidlig i 2024.
3. Ordningen med barn og unges talsperson i plan- og byggesaker vil evalueres etter fire år.

Saksframlegg

Arkivsak
23/20894-1

Saksbehandler
Christine Nesse

Behandles av
Utvalg for oppvekst

Møtedato
28.11.2023

Valg av kommunens representant til samarbeidsutvalg i grunnskolene i Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det oppnevnes en valgkomité på 3 medlemmer for valg av kommunens representanter til skolenes samarbeidsutvalg.
2. Valgkomitéen legger frem sin innstilling i Utvalg for oppvekst 16. januar 2024.

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunedirektør anbefaler at utvalg for oppvekst nedsetter en valgkomité i forbindelse med valg av kommunens representant til samarbeidsutvalg (SU) for de 40 grunnskolene i kommunen.

I henhold til Opplæringsloven § 11-1 skal det være to representanter fra kommunen i skolenes samarbeidsutvalg hvor den ene representanten skal være rektor. Denne saken gjelder den andre representanten fra kommunen.

Kommunestyret vedtok 15.10.2019 i sak 14/19 Reglement for delegering og innstilling at Hovedutvalg for oppvekst oppnevner kommunens representant i henhold til Opplæringsloven § 11-1 Samarbeidsutval ved grunnskolar.

Kommunedirektør anbefaler at det utnevnes en representant per SU, med vararepresentant og at valg skjer i henhold til politiske partiers representasjon i kommunestyret.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Opplæringsloven § 11-1. Samarbeidsutval ved grunnskolar regulerer opprettelsen av SU ved kommunale grunnskoler: «*Ved kvar grunnskole skal det vere eit samarbeidsutval med to representantar for undervisningspersonalet, ein for andre tilsette, to for foreldrerådet, to for elevane og to for kommunen. Den eine av representantane for kommunen skal vere rektor ved skolen. Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av teieplikt etter lover eller forskrifter, blir behandla i samarbeidsutvalet.*»

Samarbeidsutvalget har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolen.

Samarbeidsutvalget kan i henhold til opplæringsloven § 11-1a også fungere som skolemiljøutvalg. Den enkelte rektor avgjør organiseringen i henhold til opplæringsloven.

Opplæringsloven § 11-1a: «*Ved kvar grunnskole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldrerådet, dei tilsette, skoleleiinga og kommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra til saman er i fleirtal. Samarbeidsutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når samarbeidsutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnast tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei samla får fleirtal.*»

Fra august 2024 trer ny opplæringslov i kraft. Her fjernes det lovpålagte samarbeidsorganet slik det står i § 11-1 i dagens opplæringslov, men ny §§ 10-4 og 10-5 sikrer elevenes og foresattes rett til medvirkning på andre måter. Det vil utover dette være opp til den enkelte kommune å opprette og organisere andre samarbeidsorgan med andre medlemmer.

Hver skole gjennomfører rundt 4 møter i SU per skoleår. Det er 40 kommunale grunnskoler i Asker kommune.

I henhold til Forskrift om folkevalgtes rettigheter i Asker kommune vil denne type utvalgsdeltakelse godtgjøres med 0,15% av B (B er 80% av statsrådets lønn).

Pr. dags dato vil godtgjørelse pr. møte utgjør kr. 1 692. Det skal etableres SU i 40 skoler og med i gjennomsnitt fire møter pr. SU vil årlig kostnad ved politisk representasjon i SU forventes å bli ca. kr. 270 000,-.

Det er 56 folkevalgte fordelt på elleve partier:

Høyre 26

Arbeiderpartiet 7

Fremskrittspartiet 5

Miljøpartiet de grønne 4

Venstre 4
Sosialistisk Venstreparti 4
Industri og Næringspartiet 2
Kristelig Folkeparti 1
Senterpartiet 1
Pensjonistpartiet 1
Rødt 1

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Medbestemmelse og politisk representasjon i samarbeidsutvalgene på skolene er lovpålagt og spiller en sentral rolle å koble sammen utvikling av skole og politikk. Bærekraftsmål 4 – God utdanning har som mål å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

4. Tidligere behandling

Ingen tidligere behandling.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren anbefaler at Utvalg for oppvekst nedsetter en valgkomité i forbindelse med valg av kommunens representant i samarbeidsutvalg (SU) for de 40 grunnskolene i kommunen.

I henhold til Opplæringsloven § 11-1 skal det være to representanter fra kommunen i skolenes samarbeidsutvalg hvor den ene er rektor. Den andre representanten fra kommunen skal være folkevalgt.

Kommunestyret vedtok 15.10.2019 i sak 14/19 Reglement for delegering og innstilling at Utvalg for oppvekst oppnevner kommunens representant i henhold til Opplæringsloven § 11-1 Samarbeidsutval ved grunnskolar.

Kommunedirektøren anbefaler at det utnevnes en representant per SU, med vararepresentant og at valg skjer i henhold til politiske partiers representasjon i kommunestyret. Ut fra dette prinsippet er et forslag til fordelingen på de 40 skolene følgende:

Høyre	18 representanter	(18,4)
Arbeiderpartiet	5 representanter	(5,0)
Fremskrittspartiet	3 representanter	(3,6)
Miljøpartiet de grønne	3 representanter	(2,9)

Venstre	3 representanter	(2,9)
Sosialistisk Venstreparti	3 representanter	(2,9)
Industri og Næringspartiet	1 representant	(1,4)
Kristelig Folkeparti	1 representant	(0,7)
Senterpartiet	1 representant	(0,7)
Pensjonistpartiet	1 representant	(0,7)
Rødt	1 representant	(0,7)

Totalt 40 representanter til 40 grunnskoler

Kommunedirektøren anbefaler at representantene velges frem til kommunen eventuelt vedtar en annen organisering av brukerorgan i skolene (ref. ny opplæringslov).

Valgkomiteen lager en innstilling til utvalg for oppvekst og legger dette frem i utvalgets møte 16.01.2024. I vedlegg til denne saken er en oversikt over grunnskolene i kommunen. (vedlegg 1). Representantene trer inn i vervet når det er gjort et vedtak om valg av SU-representanter.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Grunnskoler i Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
23/20894

Saksbehandler
Christine Nesse

Behandlet av
1 Utvalg for oppvekst

Møtedato **Saksnr.**
28.11.2023 30/23

Valg av kommunens representant til samarbeidsutvalg i grunnskolene i Asker kommune

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 28.11.2023 sak 30/23

Behandling

Elisabeth Holter-Schøyen (V) innledet til saken.

Holter-Schøyen fremmet følgende alternative forslag på vegne av V, H og FrP:

- 1. Det oppnevnes en fast representant til Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg på hver av skolene. Det oppnevnes i tillegg vararepresentant til hver skole.*
- 2. Følgende valgkomité opprettes for valg av kommunens representanter til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg (SU og SMU):*
- 3. Til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg oppnevnes fortrinnsvis de faste medlemmene og vara fra hovedutvalg for oppvekst, deretter faste medlemmer og vara fra kommunestyret.*
- 4. Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg oppfordres til å hensynta politisk møtekalender ved fastsettelse av møter.*
- 5. Valgkomitéen legger frem sin innstilling i Utvalg for oppvekst 16. januar 2024.*

Innstillingen i 2 punkter ble satt mot forslaget fra Holter-Schøyen (V).

Holter-Schøyens (V) forslag i 5 punkter ble enstemmig vedtatt.

Et samlet utvalg valgte Elisabeth Holter-Schøyen (V), Åge Rasmussen (H) og Marie Østensen (A) til valgkomitéen for SU og SMU.

Vedtak

1. Det oppnevnes en fast representant til Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg på hver av skolene. Det oppnevnes i tillegg vararepresentant til hver skole.
2. Følgende valgkomité opprettes for valg av kommunens representanter til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg (SU og SMU):
Elisabeth Holter-Schøyen (V), Åge Rasmussen (H) og Marie Østensen (A).
3. Til skolenes samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg oppnevnes fortrinnsvis de faste medlemmene og vara fra hovedutvalg for oppvekst, deretter faste medlemmer og vara fra kommunestyret.
4. Samarbeidsutvalg og Skolemiljøutvalg oppfordres til å hensynta politisk møtekalender ved fastsettelse av møter.
5. Valgkomitéen legger frem sin innstilling i Utvalg for oppvekst 16. januar 2024.

Saksframlegg

Arkivsak
23/20398-2

Saksbehandler
Janita Oline Flem

Behandles av
Ungdomsrådet
Utvalg for oppvekst
Formannskapet

Møtedato
23.11.2023
28.11.2023
05.12.2023

Høring - forslag til endring i privatskoleloven

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til høringssvar oversendes til Kunnskapsdepartementet.

1. Sammendrag og konklusjon

Kunnskapsdepartementet sendte 13.10.2023 forslag til endringer i privatskoleloven ut på høring.

Departementet foreslår blant annet å fastsette et krav om at private grunnskoler som har både barne- og ungdomstrinn (kombinerte skoler) skal være organisert i samme rettssubjekt, og å presisere i loven at slike skoler skal bli kompensert for smådriftsulemper bare en gang.

Forslagene henger sammen med innføringen av ny tilskuddsmodell for private grunnskoler.

De økonomiske konsekvensene av ny tilskuddsmodell innebærer en innsparing på 515 millioner kroner når endringene er fullt innfaset i 2028.

Høringsfristen er 15.januar 2024.

Kommunedirektøren støtter ikke departementets forslag. Kommunedirektøren mener at de private skolene er et godt supplement til den offentlige grunnskolen, og at det er viktig med forutsigbarhet og stabile rammevilkår som sikrer god drift for de private skolene.

Den foreslåtte modellen, med kutt i rammen på 515 millioner kroner, sikrer ikke en likeverdig finansiering mellom offentlige og private/ideelle skoler.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

I høringsnotatet som Kunnskapsdepartementet sendte ut 13.10.2023, foreslår departementet flere endringer i lovteksten til privatskoleloven, i forskrift til privatskoleloven og i økonomiforskrift til privatskoleloven. I denne saken tar vi for oss foreslåtte endringer i privatskoleloven som har å gjøre med økonomisk tilskudd fra staten til de private skolene. Det gjelder følgende to lovendringer:

Det foreslås å endre tredje ledd i privatskoleloven § 6-1: *For grunnskolar skal det takast omsyn til skilnaden i utgifter mellom små og store skolar ved at det gis ei høgare tilskotssats for elevar opp til eit fastsatt elevtall (knekkpunktet). Grunnskolar som har både barne- og ungdomstrinn, får berre høgare tilskotssats for dei første elevane opp til knekkpunktet ved skolen samla sett.*

Det foreslås også et nytt tredje ledd i privatskoleloven § 2-2: *Grunnskoler som har både barne- og ungdomstrinn skal vere organisert i samme rettssubjekt.*

Tilskuddssats til skolene

En gjennomgang som departementet har gjort, viser at private skoler med både barnetrinn og ungdomstrinn over tid har fått mer tilskudd enn det som var ment i tildelingsmodellen.

Private skoler får statstilskudd tilsvarende 85 prosent av gjennomsnittskostnadene per elev i den offentlige skolen. I tillegg kan private skoler ta inntil 15 prosent av tilskuddsgrunnlaget i skolepenger.

Det koster mer per elev å drive en liten skole enn en stor skole. Det skyldes at det er en del faste utgifter alle skoler har, uavhengig av antall elever på skolen. Dette kalles gjerne smådriftsulemper. For at det skal være mulig å drive privatskoler også der det er et lite elevgrunnlag, blir private grunnskoler kompensert for smådriftsulempene. Det skjer ved at skolene får en høyere sats for de første elevene frem til et såkalt knekkpunkt. Knekkpunktet i dagens tilskuddsmodell er 42 elever.

Kombinerte barne- og ungdomsskoler har frem til nå fått høy sats for de første elevene både på barnetrinnet og ungdomstrinnet. Det vil si at de potensielt har fått

den høyeste satsen for 84 elever i stedet for 42 elever, slik rene barne- og ungdomsskoler får.

Departementet mener at denne praksisen ikke er i tråd med intensjonen bak tilskuddsmodellen, og foreslår derfor å presisere i loven at kombinerte skoler bare blir kompensert for smådriftsulemper én gang.

For at skolene skal kunne tilpasse seg et endret tilskuddsnivå, vil ordningen innføres gradvis fra høsten 2024 til høsten 2028. Forslag til hvordan overgangsordningen skal utformes og hvordan ny tilskuddsordning skal være, blir sendt på høring våren 2024.

Ett rettssubjekt for hver skole

Etter privatskoleloven må skolene organiseres som et selvstendig rettssubjekt og være registrert i Enhetsregisteret eller annet tilsvarende register.

Høsten 2023 er det godkjent 183 kombinerte barne- og ungdomsskoler etter privatskoleloven. En slik skole oppfattes som en skole som tilbyr opplæring fra 1.-10. trinn, har en daglig leder og har et skoleanlegg som ligger samlet.

Departementet mener det bør lovfestes at slike skoler er organisert i samme rettssubjekt. Dette for å unngå en potensiell situasjon hvor eksisterende kombinerte skoler fisjonerer til to rettssubjekter - ett for barnetrinnet og ett for ungdomstrinnet. Det skal heller ikke være mulig å omgå reguleringen for eksempel ved at en initiativtaker søker om å etablere en barneskole og en ungdomsskole på samme sted, men med ulike navn.

Private skoler i Asker og Bærum

I Asker og Bærum er det mange private skoler med til sammen omtrent 2000 elever, noe som tilsvarer 6,7 prosent av den totale elevmassen i de to kommunene. Det er Steinerskoler, Montessoriskoler, NTG-u, Norges Realfagsungdomsskole og de internasjonale skolene på Bekkestua og i Asker sentrum. Flere av disse er kombinerte barne- og ungdomsskoler som vil få kutt i tildelingen dersom de foreslåtte endringene blir vedtatt.

Økonomiske konsekvenser

Det er beregnet at de foreslåtte endringene vil gi en innsparing for staten på 51,5 millioner kroner for 2024. Når endringene er ferdig innfaset etter fem år, vil utgiftene over statsbudsjettet være redusert med 515 millioner kroner.

Private kombinerte skoler som ligger mer enn 10 kilometer unna nærmeste offentlige skole kan søke om et driftstilskudd. Dette vil ikke gjelde for noen av de private skolene i Asker og Bærum.

Reaksjoner på de foreslåtte endringene

De foreslåtte endringene fra departementet har ført til stort engasjement og debatt, både lokalt og nasjonalt. En underskriftskampanje om at den nye tilskuddsmodellen er urimelig, resulterte i over 32 000 underskrifter som ble overlevert kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun 25.10.2023.

Skoleledere fra de private skolene i Asker og Bærum har i møter og i lokalpressen uttrykt stor bekymring for hvilke konsekvenser regjeringens forslag til endringer i tilskuddsordningen vil få for dem. De frykter at dagens tilbud ikke kan opprettholdes, men må endres vesentlig. Det kan bety færre lærere, dårligere utstyr og generelt et dårligere tilbud til dem som har valgt en godkjent friskole.

I en rapport fra Agenda Kaupang datert 23.10.2023 som Kristne friskolenes forening har fått utarbeidet, kommer det frem at det er flere forhold som ikke er godt nok belyst til å være et korrekt grunnlag for beregning av ny tilskuddsmodell.

Det var forberedt en nasjonal demonstrasjon mot de foreslåtte endringene 8.november 2023 i Oslo, Bergen, Stavanger og flere andre byer. Det var svært mange mennesker som møtte opp til dette - både ansatte i skolene, foreldre og elever.

Samme dag meldte regjeringen at det skal settes ned en arbeidsgruppe med representanter fra organisasjonene til de private skolene. Regjeringen vil fortsatt gjennomføre omlegging til ny tilskuddsmodell, men vil vurdere andre endringer i revidert statsbudsjett våren 2024. Kunnskapsministeren sier det er riktig å endre ordningen slik at kombinerte skoler ikke får dobbelt smådriftstilskudd, men at det kan være andre deler av tilskuddet til skolene som er for lavt. Arbeidsgruppen skal vurdere hvordan utgifter til skolebygg håndteres i tilskuddsmodellen, og kartlegge om det er spesielle forhold ved ulike typer private grunnskoler som påvirker kostnadene på en annen måte enn offentlig skole, som for eksempel klassestørrelser eller kompetansekrav.

Den pågående høringen av lovendringene går som planlagt, og regjeringen tar sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget våren 2024 med iverksetting høsten 2024. Det vil også bli fastsatt forskrifter for ordningen med virkning fra høsten 2024.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Forslag til endring i privatskoleloven har betydning for FNs bærekraftsdimensjon om sosiale forhold og bærekraftsmål 4: God utdanning.

De private skolene er et godt supplement til den offentlige skolen og bidrar til å sikre en utdanning av høy kvalitet over hele landet. Med det tilbudet som de private skolene gir, økes mangfoldet i skoletilbudet slik at flere elever kan finne seg til rette og oppleve å høre til i skolehverdagen.

4. Tidligere behandling

Saken er ikke tidligere behandlet

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener det på et generelt grunnlag er viktig å opprettholde god kvalitet i den offentlige fellesskolen som en arena hvor elever med ulik sosial bakgrunn og kultur møtes, lærer og forstår hverandre.

Likevel ser kommunedirektøren at de private og ideelle skolene gir en større variasjon i skoletilbudet, og at dette kan bidra til at flere elever får økt motivasjon og et mer spisset tilbud.

De private og ideelle skolene har vært en del av skoletilbudet i Asker i lang tid, og oppleves som en integrert del av skoletilbudet. Samarbeidet mellom de private skolene og Asker kommune er godt.

Den foreslåtte modellen, med kutt i rammen på 515 millioner kroner, sikrer ikke en likeverdig finansiering mellom offentlige og private/ideelle skoler.

For flere av de private skolene vil nedgangen i driftsbudsjettet være på omtrent 25 prosent, noe som vil føre til vesentlige konsekvenser for opprettholdelse av driften. Det er flere forhold som ikke er innarbeidet i den statlige finansieringsmodellen.

Kommunedirektøren mener det er viktig at alle skoler har likeverdige økonomiske forutsetninger som gjør det mulig å opprettholde god drift og utvikling, Kommunedirektøren oppfordrer regjeringen til å vurdere de foreslåtte endringene på nytt og komme frem til andre løsninger for ny tilskuddsmodell for de private skolene slik at de kan opprettholde sin virksomhet med god kvalitet og kontinuitet.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Høringsuttalelse - forslag til endring i privatskoleloven

Saksprotokoll

Arivsak
23/20398

Saksbehandler
Janita Oline Flem

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	29/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	31/23
3 Formannskapet	05.12.2023	192/23

Høring - forslag til endring i privatskoleloven

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 23.11.2023 sak 29/23

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektørens forslag til hørings svar oversendes til Kunnskapsdepartementet.

Saksprotokoll

Arivsak
23/20398

Saksbehandler
Janita Oline Flem

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	29/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	31/23
3 Formannskapet	05.12.2023	192/23

Høring - forslag til endring i privatskoleloven

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 28.11.2023 sak 31/23

Behandling

Direktør Kai Erik Lund innledet til saken og svarte på spørsmål.

Innstillingen ble vedtatt mot en stemme (Østensen, A).

Innstilling

1. Kommunedirektørens forslag til høringssvar oversendes til Kunnskapsdepartementet.

Saksprotokoll

Arivsak
23/20398

Saksbehandler
Janita Oline Flem

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.11.2023	29/23
2 Utvalg for oppvekst	28.11.2023	31/23
3 Formannskapet	05.12.2023	192/23

Høring - forslag til endring i privatskoleloven

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 192/23

Behandling

Innstillingen ble vedtatt, mot 3 stemmer (A,SV).

Vedtak

1. Kommunedirektørens forslag til hørings svar oversendes til Kunnskapsdepartementet.